

ZPŮSOBY VYUŽITÍ VÝZKUMŮ VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ Z POHLEDU RESPONDENTŮ (DÍLČÍ VÝSLEDKY ŘEŠENÍ PROJEKTU CZ.1.02.2013.221.009 „POSTOJE OBYVATEL ČR K VÝZKUMŮM VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ“, 2014)

O INSTITUTU

Institut evaluací a sociálních analýz je první soukromý vědecko-výzkumný institut v oboru společenských věd založený v ČR. Jde o nezávislý subjekt, který byl založen podle pravidel stanovených Evropskou unií (Článek 1.3, písm. ee. Rámce Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací). Institut je výzkumnou organizací dle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací a je zapsán na Seznamu výzkumných organizací vedeném Radou pro vědu, výzkum a inovace (RVVI). Cílem Institutu je provádět základní výzkum, aplikovaný výzkum nebo experimentální vývoj a šířit jejich výsledky prostřednictvím výuky, publikování nebo převodu technologií, přičemž veškerý zisk je zpětně investován do těchto činností.

Hlavními činnostmi, kterými se INESAN zabývá, jsou evaluace a sociální analýzy.

Mezi tematické okruhy, jejichž výzkumem se INESAN zabývá, patří eticky odpovědné chování, manažerská studia, ICT, životní prostředí a sociální témata.

Díky svému zázemí v oblasti metodologie aplikovaného společenskovědního výzkumu INESAN poskytuje také zpracování výzkumných šetření a metodologických analýz. INESAN rovněž poskytuje odborné služby při tvorbě metodických nástrojů pro evaluaci, realizuje samotná evaluační šetření, podílí se na přípravě zadávací dokumentace, poskytuje peer-review jednotlivých dokumentů vztahujících se k evaluaci a k metodologii společenskovědního výzkumu.

Publikace, expertízy, odborná stanoviska a posudky, které INESAN vydává, nejsou ovlivněny postoji donorů a zadavatelů, nýbrž obsahují nezávislý pohled expertů INESAN.

INESAN

INSTITUT EVALUACÍ
A SOCIÁLNÍCH ANALÝZHeřmanova 1169/22
170 00 Praha 7

Tel.: +420 220 190 597

E-mail: info@inesan.eu

Web: www.inesan.eu

O PROJEKTU

Hlavním cílem interního projektu č. CZ.1.02.2013.221.009 „**Postoje obyvatel ČR k výzkumům veřejného mínění**“ je analýza a determinace postojů a přístupů obyvatel ČR k výzkumům veřejného mínění.

Mezi dílčí cíle projektu patří analýza zájmu o výzkumy veřejného mínění a jejich výsledky; analýza faktorů ovlivňujících zapojení ve výzkumech; determinace zkušeností obyvatel ČR se zapojením ve výzkumech veřejného mínění; analýza postojů obyvatel ČR k problematice ochrany osobních údajů v rámci výzkumů veřejného mínění; analýza využitelnosti výsledků výzkumů veřejného mínění.

Cílem tohoto dílčího výstupu je informovat o názorech respondentů týkajících se využití výzkumů veřejného mínění.

SOUHRN VÝSLEDKŮ

Výzkumy veřejného mínění jsou podle respondentů v nejvyšší míře užitečné pro vědce, kteří se zabývají společenským děním.

Výsledky výzkumů jsou podle názoru respondentů užitečné také úřadům, které jsou díky nim informovány o tom, jaké mají lidé problémy. Na druhé straně se však přibližně třetina respondentů obává, že úřady využívají informace z výzkumů k tomu, aby kontrolovaly občany.

Více než 9 z 10 dotázaných se domnívá, že by vláda, parlament a další instituce v České republice měly brát v potaz přání a názory lidí vyjádřené ve výzkumech. Podle třetiny dotázaných by měly být tyto názory a přání pro úřady dokonce závazné.

METODIKA VÝZKUMU

Údaje obsažené v tomto přehledu pocházejí z komplexního výzkumného šetření realizovaného v rámci interního projektu č. CZ.1.02.2013.221.009 nezávislým Institutem evaluací a sociálních analýz (INESAN) v obecné populaci ČR.

Sběr dat byl realizován v České republice v červnu 2013. K výběru respondentů bylo použito kvótní techniky. Do zkoumaného vzorku byli zařazováni lidé ve věku od 18 do 64 let. Při koncipování výběru bylo použito aktuálních údajů Českého statistického úřadu.

V rámci provedeného výzkumného šetření bylo realizováno a analyzováno celkem 1 013 interview.

SOCIODEMOGRAFICKÝ PROFIL

Pohlaví:

49 % souboru tvoří ženy, 51 % tvoří muži

Věk:

24 % respondentů je mladší než 30 let, 45 % respondentů je ve věku 30 – 49 let a 31 % respondentů má 50 a více let

Region:

12 % respondentů je z Prahy, 49 % respondentů je z Čech a 39 % respondentů je z Moravy

Nejvyšší dosažené vzdělání:

7 % respondentů má základní vzdělání, 31 % má střední vzdělání bez maturity, 46 % respondentů má střední vzdělání s maturitou a 16 % respondentů má vysokoškolské vzdělání

Čistý měsíční příjem domácnosti:

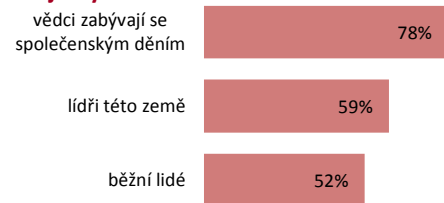
20 % domácností má příjem nižší než 18 000 Kč, 48 % domácností má příjem v intervalu 18 000 – 34 999 Kč a 32 % domácností má měsíční příjem vyšší než 35 000 Kč

ZPŮSOBY VYUŽITÍ VÝZKUMŮ VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ Z POHLEDU RESPONDENTŮ

DÍLČÍ VÝSLEDKY ŠETŘENÍ

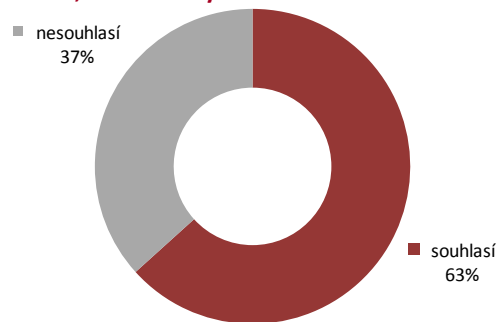
Čtyři pětiny respondentů se domnívají, že výsledky výzkumů veřejného mínění přinášejí užitek vědcům, kteří se zabývají společenským děním. Tři pětiny respondentů si myslí, že jsou výsledky výzkumu užitečné těm, kteří řídí Českou republiku a polovina dotázaných má za to, že výsledky výzkumů jsou užitečné i pro obyvatele České republiky.

Graf 1: Hodnocení užitečnosti výsledků výzkumu veřejného mínění pro vybrané subjekty

Téměř dvě třetiny respondentů předpokládají, že výzkumy veřejného mínění využívají politici, kteří tímto způsobem zjišťují, co si o nich veřejnost myslí.

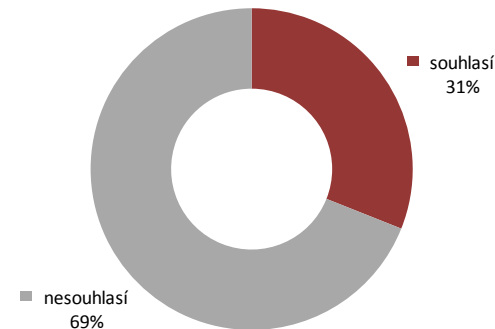
Graf 2: „Výzkumy veřejného mínění jsou užitečné pro politiky, protože je informují o tom, co si lidé myslí.“

Politické subjekty podle názoru respondentů využívají výzkumy veřejného mínění jako **zpětnou vazbu k identifikaci jejich hodnocení ze strany veřejnosti**.

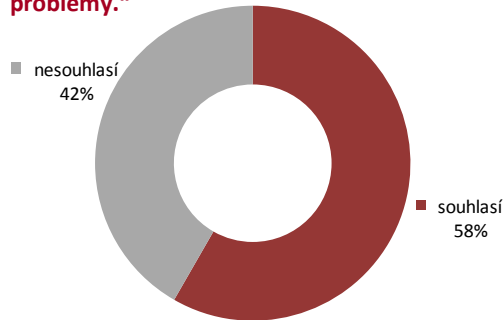
Výzkumy veřejného mínění slouží podle názoru respondentů politikům ke zjištění postojů a názorů veřejnosti, neslouží však ke kontrole občanů. Pouze třetina dotázaných si myslí, že jsou výzkumy prováděny za účelem kontroly občanů.

Graf 3: „Výzkumy veřejného mínění jsou prováděny, aby kontrolovaly občany.“

Naopak přibližně dvě třetiny dotázaných se domnívají, že výzkumy slouží úřadům jako informační zdroj o problémech, se kterými se občané potýkají.

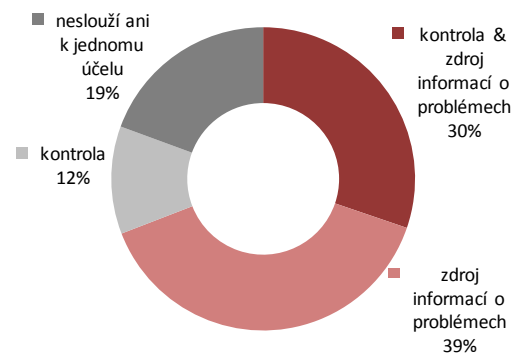
Graf 4: „Výzkumy veřejného mínění slouží úřadům, aby věděly, jaké mají občané problémy.“

Podle dotázaných slouží výzkumy veřejného mínění úřadům jako **zdroj informací o problémech občanů, spíše než k jejich kontrole**.

Z podrobnější analýzy vyplývá, že přibližně třetina respondentů považuje výzkumy jak za nástroj pro kontrolu občanů, tak i za informační zdroj o problémech obyčejných lidí. Dvě pětiny si myslí, že je úřady využívají jen ke získávání informací o problémech veřejnosti a 12 % si myslí, že výzkumy jsou využívány ze strany úřadů jen jako nástroj kontroly. Podle pětiny respondentů pak prováděné výzkumy neslouží ani k jednomu z uvedených cílů.

Graf 5: Segmentace podle odhadu účelu využití výzkumů veřejného mínění ze strany úřadů

Více než 90 % respondentů se domnívá, že by vláda, parlament a další orgány ČR měly brát v potaz přání a názory veřejnosti vyjádřená ve výzkumech veřejného mínění, přičemž třetina obyvatel má za to, že by výsledky výzkumů měly být pro tyto instituce a úřady přímo závazné.

Graf 6: Preferované využívání výsledků výzkumu veřejného mínění vládou, parlamentem a dalšími orgány České republiky

